

Pinsedag 2023

Salmer til pinsedag den 28. maj 2023 kl. 9.30 i Græshave kirke

290 I al sin glans nu stråler solen

298 Helligånden trindt på jord

289 Nu bede vi den Helligånd

291 Du, som går ud fra den levende Gud

723 Naturen holder pinsefest

Prædikant: Henrik Gade Jensen

Da jeg var barn, var der ingen vuggestue eller børnehave i den lille by på Sydfyn, hvor jeg voksede op.

Så jeg legede med nabobørnene, Heine overfor, Mads ved siden af. Det gik der flere år med, indtil jeg kom i skole. Jeg vidste godt, der var andre børn til i byen, men de boede flere huse væk, længere nede af Østergade, langt borte, og dem legede vi ikke med. På strejfture med Heine så vi dem godt, men de var farlige og anderledes. "Skråtyggere" eller "kannibaler" kaldte den to år ældre Heine altid dem, vi ikke legede med, og de ord virkede frygtindgydende og farligt på den 4-5-årige Henrik.

Man skulle sørme passe på.

Senere da jeg kom i skole, begyndte jeg også at lege med nabo-naboernes børn, som jeg kom til at gå i 1. klasse med, den helt nede fra Kirkebakken, og jeg cyklede også helt ned til Vesterløkken for at lege med Jesper.

Og pludselig var hele den lille by min legeplads, hvor der ikke mere var fremmede børn, for jeg gik i skole dem med alle sammen. Af og til legede jeg også med nogle flere klassetrin over mig selv, det gik an, jeg overlevede.

Så begyndte jeg at spille fodbold og så spillede vi mod dem fra Tved og Thurø og Oure og Brændeskov. Og de var virkelig mærkelige og underlige, tanken om at have dem som venner virkede helt absurd. Og dem inde fra Svendborg, som vi altid troede, at de troede, at de var bedre end os. Værst var det at spille fodbold mod

dem fra Sydlangeland, Humble og Bagenkop, som vi end ikke kunne forstå. De var udenfor civilisationen.

Men så kom jeg i gymnasiet og kom i klasse med, ja, dem fra Sydlangeland og Thurø og Svendborg, og det kunne jo også gå. De viste sig at være til at snakke med. Og venner blev vi også. Er det stadig.

Så blev den verden også for lille, og så tog jeg som student til København og det var virkelig en anden verden, der skulle man passe på, i den store by, provinsstudenten så farer alle vegne, hver passager i S-toget en fjende, hjemstavns tryghed var slut og jeg måtte klare mig som i en jungle, hvor hvert menneske kunne være en tiger.

Og senere igen gik turen videre ud i den store verden, og hver gang var den til at begynde med fremmed og frygtindgydende, men blev langsom tilegnet og gjort hjemmევant. Sprog blev lært, kulturer blev håndteret, og det store fremmede viste sig også fra en menneskelig side.

Det ukendte blev fortroligt.

Det fremmede blev hjemmევant.

Vi kender alle den proces, som er menneskets naturlige og langsomme erobring af sin verden, først den mindst omkring hjemmet, far og mor, og senere kammeraternes og skolens verden, senere storbyen, og nogle gange også den globale verden.

Udviklingen illustrerer pinsen, hvor mennesker lærer at forstå hinanden henover modsætninger og forskelle.

x

Fra det gamle testamente hørte vi om Babelsmyten. Oprindeligt talte alle mennesker samme sprog, men ville så bruge deres samhørighed, enighed, til at bygge et tårn, der kunne nå op til himlen. Og det brød Gud sig ikke om.

Så Gud steg ned fra himlen og skabte forvirring ved at give dem mange forskellige sprog, så de ikke kunne forstå hinanden. Og så spredte menneskene sig i folk med fælles modersmål.

x

I den næste tekst hørte vi den modsatte fortælling:

Disciplene mødes i dag, 10 dage efter himmelfarten, hvor disciplene er forsamlet i Jerusalem med mennesker. Og der kommer mennesker fra hele den kendte verden og med mange forskellige sprog. Og så oplever de alle sammen, at de kan tale sammen på trods af deres forskellige sprog.

Så de mange folkeslag, der var samlet i Jerusalem, med undren kunne høre om Jesus på deres eget tungemål.

Det er helligånden, vi hører om: der kommer en kraftig vind og så får disciplene alle tunger af ild, det må have været et mærkeligt syn, hvis det skulle forstås bogstaveligt.

x

Så Bibelen taler både om, at mennesker ikke må tale samme sprog, det kan Gud ikke lide, og på den anden side, at mennesker alligevel kan forstå det samme sprog.

Det giver god mening.

For mennesker skal ikke prøve at være én menneskehed, én flok, én mængde alle med samme sprog og derfor alle med samme tanke og samme kultur.

Det er flokmentalitet af værste slags. Ensretning og diktatur.

Verdens forskellighed skal vi anerkende. Og at vi taler hver sit sprog fra barnsben, har forskellige modersmål og forskellige fædrelande.

På den anden side er vi alle mennesker og er lige overfor Gud. Vi taler samme hjertesprog. I hjertet, som mennesker, er vi alle ens og taler samme sprog.

Det er i denne sidste betydning, at disciplenes ord kan forstås af grækere og romere, ægyptere og asiater, kretensere og arabere.

For ånd favner og overskrider modsætninger.

Mennesker har altid travlt med at sætte modsætninger op.

Sådan som jeg som barn så modsætninger, men hele tiden overvandt dem gennem opvæksten.

Ikke nogen stor præstation, alle prøver det, men alligevel illustrativ.

Ånden bevæger verden og skaber venner, hvor der før var fremmede og ukendte og fjender.

For åndens væsen er at overskride modsætninger og forsone og forbinde.

Ånd binder altid sammen.

Ånd er cement eller lim, eller rettere elastisk tyggegummi, der knytter os til hinanden uden at støbe os fast.

Pinsen er helligåndens fest, hvor vi dyrker forsoningen og mulighederne mellem mennesker.

x

Vi bekender os til den treenige Gud.

Og den tredje del af treenigheden er helligånden.

Og ligesom en trebenet taburet er alle ben nødvendige for at kunne stå. I den kristne fortælling kommer helligånden til os efter Jesu himmelfart og skal hjælpe og vejlede os, nu da Jesus er gået bort.

Helligånden er også talsmanden, eller sandheds og kærligheds ånd. Den skal være vores vejleder, vores hjælp, vores Gud, efter Jesus er gået bort.

Den kristne treenighed giver dynamik og bevægelse, og derfor kaldes helligånden for den levende Gud.

Helligånden udtrykker også kristendommens karakter med ikke at have helt faste pligt og bud, der er ingen facitliste for, hvad vi skal gøre. Det overlades til menneskene selv, på eget ansvar, men med hjælp fra kærlighedens og sandhedens ånd.

Med helligånden i pinsen kan alle mennesker forstå hinanden, tale samme sprog, ikke samme modersmål, men samme hjertesprog. Vi kan ikke have samme store, universelle stat, det er babelsmyten, men vi er samhörrende alligevel og skal leve i fred og fordragelighed og forsoning med hinanden.

Ånden er forskellen på en vellykket stat, hvor sandhed og pligt lever og aftaler og løfter holdes og der tales sandt. I modsætning til en forfejlet, korruperet stat uden tillid til aftaler og eller myndigheder.

Fortællingen om Jesus er ikke forbeholdt ét sprog eller én kultur, men er universelt og rækker ud til alle mennesker og skal forkyndes til alle mennesker.

Så ånden kan strømme mellem mennesker og virke og volde og folkefærd alle genføde. Hver på deres måde.

Det er pinsemiraklet.

x

I dag er det pinse, pinsedag, pinsesøndag.

Ordet "pinse" kommer af pentekoste på græsk, som betyder "halvtredsinstyvene", den "halvtredsene".

Det betegner at der er gået 50 dage siden påskedag.

I den tid, på de 50 dage, det er måske den mest intensive tid i menneskehedens historie.

Jesu disciplene forvandlede fra modløse, sorgfulde og deprimerede efterfølgere, til troende og ihærdige efterfølgere.

Al tvivl var væk.

De havde jo alle set Kristus, først set ham på Langfredag død på korset, og så efter påskesøndag som opstanden, i live igen, trodsende døden, og klar til at give disciplene deres opgaver i de 40 dage ind til himmelfarten.

x

Pinse i Danmark er intimt forbundet med Grundtvigs salmer.

*Skin over vang som en morgen med sang
Morgen i maj når det grønnes.*

Min onkel, der var præst, sagde altid, at det var det smukkeste poesi skrevet på dansk.

"Nu kom vor pinseliljetid, nu er det sommer, skær og blid", hvor helligånden knyttes til foråret på den smukkeste og mest poetiske måde.

*Det ånder himmelsk over støvet,
det vifter hjemligt gennem løvet*

Pinsen handler om den levende Gud, og som vi skal synge i næste salme, så går vi ud fra "den levende Gud, åndernes Ånd i det høje!"

x

Og det er det, som pinsen minder os om, at Gud åbenbarer sig ikke kun som skaber af universet og jorden, og ikke kun åbenbaret sig i Kristus for 2000 år siden, men Gud er også tilstede imellem os, som ånd, som guddommelig ånd, *spiritus creator*, åndernes ånd i det øje.

*"Det volder alt den Ånd, som daler,
det virker alt den Ånd, som taler",*

synger vi med Grundtvig.

Den levende Gud!

Gud er til og lever!

AMEN og glædelig pinse